synlab czech s.r.o. · Sokolovská 100/94 · Karlín · 186 00 Praha 8

Laboratorní příručka

Laboratoř Chomutov, Libušina ul. 3240/4

Platnost dokumentu:	**21.03.2024**
Datum vypracování:	21.03.2024
Datum schválení:	21.03.2024
Vypracoval:	MUDr. Jana Janatová
Schválil:	MUDr. Jan Valenta, vedoucí laboratoře
Garant dokumentu:	MUDr. Jan Valenta
Verze:	**21**
Identifikace dokumentu:	**VD.Ch 02**
Důvěrnost:	**Veřejné**
Výtisk č.:	
Ostatní informace:	Tento dokument nahrazuje 20.verzi platnou od 20.02.2023. V 21.verzi doplněna kapitola 2.5 Úroveň a stav certifikace a akreditace o flexibilní rozsah akreditace, dále doplněna kapitola 4.4 Vyšetřování v externích laboratořích a kapitola 5.5 Změny výsledků a nálezů. Změny provedeny formou sledování funkce revizí. V textu označeno červenou barvou písma.

Před použitím dokumentu si podle čísla verze ověřte, že se jedná o aktuální verzi.

Obsah:

1. Úvod ... 3
1.1 Předmluva ... 3
2. Informace o laboratoři ... 3
2.1 Identifikace laboratoře ... 3
2.2 Základní údaje o laboratoři ... 4
2.3 Zaměření laboratoře ... 4
2.4 Pojmy a zkratky ... 4
2.5 Úroveň a stav certifikace a akreditace ... 5
2.6 Organizace laboratoře, její vnitřní členění, vybavení a obsazení ... 5
2.7 Spektrum nabízených služeb ... 6
2.8 Popis nabízených služeb ... 6
2.9 Zásady na ochranu osobních informací ... 6
3. Manuál pro odběry primárních vzorků ... 7
3.1 Základní informace ... 7
3.2 Požadavkové listy (žádanky) ... 7
3.3 Požadavky na urgentní vyšetření ... 7
3.4 Ústní požadavky na vyšetření ... 8
3.5 Používaný odběrový systém ... 8
3.6 Příprava pacienta před vyšetřením ... 8
3.7 Identifikace pacienta na žádance a označení vzorku ... 8
3.8 Odběr vzorku ... 9
3.9 Množství vzorku ... 16
3.10 Chyby při odběrech ... 16
3.11 Likvidace použitých odběrových materiálů ... 16
3.12 Nezbytné operace se vzorkem, stabilita ... 17
3.13 Základní informace o bezpečnosti při práci se vzorky ... 17
3.14 Informace k dopravě vzorků ... 17
4. Preanalytické procesy v laboratoři ... 18
4.1 Příjem žádanek a vzorků ... 18
4.2 Kritéria přijetí nebo odmítnutí vadných (kolizních) primárních vzorků ... 18
4.3 Postupy při nesprávné identifikaci vzorku nebo žádanky ... 18
4.4 Vyšetřování v externích laboratořích ... 18
5. Vydávání výsledků a komunikace s laboratoří ... 19
5.1 Hlášení výsledků v kritických intervalech ... 19
5.2 Informace o formách vydávání výsledků, typech nálezů a laboratorních zpráv a jejich popis ... 20
5.3 Vydávání výsledků přímo pacientům ... 20
5.4 Opakovaná a dodatečná vyšetření ... 21
5.5 Změny výsledků a nálezů ... 21
5.6 Intervaly od dodání vzorku k vydání výsledku ... 22
5.7 Konzultační činnost laboratoře ... 23
5.8 Způsob řešení stížnosti ... 23
5.9 Vydávání potřeb laboratoří ... 23
6. Množina laboratorních vyšetření poskytovaných laboratoří ... 24
6.1 Seznam vyšetření prováděných v laboratoři ... 24
6.2 Seznam laboratoří provádějících vyšetření, které laboratoř neprovádí ... 24
7. Související dokumentace ... 24
7.1 Přílohy ... 24
7.2 Seznamy laboratoří ... 24
7.3 Informované souhlasy ... 24
7.4 Formuláře ... 24

1. Úvod

1.1 Předmluva

Vážené dámy, vážení pánové, kolegyně a kolegové,

dostává se Vám do rukou Laboratorní příručka, která obsahuje nabídku služeb dostupných v Laboratoři Chomutov, Libušina ul. 3240/4 společnosti synlab czech s.r.o. (dále jen Laboratoř Chomutov).

Laboratorní příručka je vytvořena tak, aby splňovala požadavky pro akreditaci laboratoře, které vyplývají z národních akreditačních standardů pro zdravotnické laboratoře, z požadavků normy ČSN EN ISO 15 189, z požadavků zdravotních pojišťoven, z doporučení příslušných odborných společností ČLS JEP a ze současných zvyklostí v laboratorní praxi v ČR.

Přestože se časem některé údaje mohou měnit, doufáme, že zde najdete vše, co potřebujete pro naší vzájemnou dobrou spolupráci.

2. Informace o laboratoři

2.1 Identifikace laboratoře

Název organizace	**synlab czech s.r.o.**
Identifikační údaje	IČ: 496 88 804
Typ organizace	Společnost s ručením omezeným; Poskytovatel zdravotnických služeb
Statutární zástupce organizace	Jednatelé společnosti
Adresa organizace	Sokolovská 100/94, Karlín, 186 00 Praha 8

Název laboratoře	**Laboratoř Chomutov, Libušina ul. 3240/4**
Adresa laboratoře	Libušina ul. 3240/4, 430 01 Chomutov
Umístění laboratoře	Libušina ul. 3240/4, 430 01 Chomutov
Okruh působnosti laboratoře	Diagnostika infekčních onemocnění pro lůžková a ambulantní pracoviště
Vedoucí laboratoře	MUDr. Jan Valenta
Odborný garant odbornosti 802	MUDr. Jan Valenta
Vedoucí zdravotní laborant	Zuzana Štětinová
Manažer kvality	MUDr. Jana Janatová

Odloučené pracoviště- Sběrné místo Chomutov, Kochova 1185	
Adresa pracoviště	
Kochova 1185, 430 01 Chomutov	Zdeňka Cajthamlová

2.2 Základní údaje o laboratoři

Laboratoř Chomutov, Libušina ul. 3240/4		
Vedoucí laboratoře **MUDr. Jan Valenta**	jan.valenta@synlab.com	725 336 970 474 651 939 474 651 889 474 652 063
Zástupce vedoucího laboratoře **MUDr. Jana Janatová**	jana.janatova@synlab.com	474 651 939 474 651 889 474 652 063
Vedoucí zdravotní laborant **Zuzana Štětinová**	zuzana.stetinova@synlab.com	474 651 939 474 651 889 474 652 063
Odloučené pracoviště – Sběrné místo Chomutov, Kochova 1185		
Sanitář **Zdeňka Cajthamlová**	-----	474 447 270

Telefonické spojení na všechna pracoviště Laboratoře Chomutov zprostředkují pracovnice Zákaznického centra na telefonním čísle 800 800 234.

Telefonické spojení na svozovou službu Laboratoře Chomutov je zajištěno na telefonním čísle 736 629 281 nebo 770 146 646.

2.3 Zaměření laboratoře

Laboratoř Chomutov se zabývá laboratorním vyšetřováním biologických materiálů na přítomnost patogenních mikroorganismů. Laboratoř provádí bakteriologická, virologická, parazitologická a mykologická vyšetření.

2.4 Pojmy a zkratky

Zákaznické centrum – pracoviště s přístupem do LISu s oprávněním sdělovat aktuální stav zpracování vzorku materiálu a případně výsledek vyšetření, dále s oprávněním přijímat stížnosti.

ČIA o.p.s. – Český institut pro akreditaci obecně prospěšná společnost

ČLS JEP – Česká lékařská společnost Jana Evangelisty Purkyně

ČR – Česká republika

Doba odezvy – časový interval od převzetí vzorku biologického materiálu laboratoří do vytištění výsledkového listu

EHK – externí hodnocení kvality

IČZ – identifikační číslo zařízení

LIS – laboratorní informační systém

MISE, E-zpráva – služba pro elektronické zasílání výsledků

Mezivýsledek – předběžný výsledek

MRSA – methicilin rezistentní Staphylococcus aureus

MZ – ministerstvo zdravotnictví

Nozokomiální nákaza – nákaza endogenního i exogenního původu, která vznikla v příčinné souvislosti s pobytem osob ve zdravotnickém zařízení (ústavní i ambulantní části).

Objednávka laboratorních vyšetření – žádanka

Primární vzorek – odebraný biologický materiál

Sb. – sbírka zákonů

Externí laboratoř – laboratoř, do níž Laboratoř Chomutov zasílá vzorek k laboratornímu vyšetření.

2.5 Úroveň a stav certifikace a akreditace

Laboratoř Chomutov je certifikovaná podle normy ČSN EN ISO 9001, se zavedeným systémem managementu kvality.

Laboratoř Chomutov je od roku 2012 akreditována ČIA, o.p.s. a naplňuje požadavky normy ČSN EN ISO 15189 (Zdravotnické laboratoře). Laboratoř uplatňuje flexibilní rozsah akreditace v souladu s MPA 00-09-.. vydaným ČIA. Seznam činností v rámci flexibilního rozsahu akreditace je spolu s Osvědčením o akreditaci (OA) a přílohou k OA dostupný na www. synlab.cz.

Laboratoř se řídí dostupnými doporučeními odborných společností, má zaveden systém interní kontroly kvality. Účastní se systému EHK Státního zdravotního ústavu v Praze a mezilaboratorního porovnávání.

2.6 Organizace laboratoře, její vnitřní členění, vybavení a obsazení

Laboratoř Chomutov zajišťuje denní provoz s přesně definovaným spektrem vyšetření viz příloha č.1 *Seznam vyšetření prováděných v Laboratoři Chomutov, Libušina ul. 3240/4.*

Denní režim Laboratoře Chomutov v pracovních dnech

06:00 – 15:30	Pracovní doba laboratoře
06:00 – 15:00	Příjem biologického materiálu (rutinní provoz – laboratoř pracuje podle pořadí dodání vzorků)
07:00 – 14:00	Vydávání odběrových potřeb

Denní režim Laboratoře Chomutov v sobotu, neděli a svátky

Sobota	
07:00 – 12:00	Pracovní doba laboratoře
07:00 – 10:30	Příjem biologického materiálu (rutinní provoz – laboratoř pracuje podle pořadí dodání vzorků)
Neděle a svátky	
08:00 – 11:00	Pracovní doba laboratoře
08:00 – 10:30	Příjem biologického materiálu (rutinní provoz – laboratoř pracuje podle pořadí dodání vzorků)

Denní režim Sběrného místa Chomutov, Kochova 1185

Pondělí – pátek 6,30 – 15:00	Příjem materiálů, vydávání odběrových potřeb

Svoz vzorků biologického materiálu z ordinací lékařů a nemocnic zajišťují pro laboratoř řidiči svozové služby společnosti synlab czech s.r.o.

Laboratoř je vybavena moderními přístroji. Nedílnou součást tvoří i výpočetní technika (LIS – laboratorní informační systém), která pomáhá zabezpečovat vlastní provoz, tisk výsledků, kontrolní systém, statistiku, vykazování výkonů pro zdravotní pojišťovny, archív výsledků a další.

Laboratoř je obsazena vyškoleným personálem, způsobilým k provádění laboratorních vyšetření. V laboratoři pracují VŠ a laborantky převážně s odbornou specializací a s oprávněním pracovat ve zdravotnictví.

Sběrné místo Chomutov, Kochova 1185 se nachází na poliklinice v Chomutově a je určeno především pro převzetí vzorků biologického materiálu spolu s objednávkami laboratorních vyšetření k dalšímu zpracování v Laboratoři Chomutov, dále se zde provádí výdej odběrového materiálu a expedice nálezů.

2.7 Spektrum nabízených služeb

Laboratoř Chomutov provádí:

- základní bakteriologická vyšetření, parazitologická a mykologická vyšetření běžně získávaných biologických materiálů (krev, moč, stolice, punktáty, výtěry, stěry a další tělesné biologické materiály).
- vyšetření stolice na adenoviry, rotaviry a noroviry
- průkaz antigenu Clostridioides difficile, Helicobacter pylori, Chlamydia trachomatis, Legionella pneumophila, Streptoccocus pneumoniae
- vyšetření na dermatofyta
- parazitární vyšetření stolice po návratu z tropických oblastí
- svoz biologického materiálu z nemocnic a ordinací lékařů
- doručení výsledků laboratorních vyšetření v tištěné formě a v elektronické podobě
- evidenci a transport vzorků k vyšetření do externích laboratoří
- antibiotické středisko
    - každý rok přehledy citlivostí nejčastějších bakterií
    - konzultační centrum pro antibiotickou terapii

Laboratoř poskytuje lékařům:

- objednávky laboratorních vyšetření
- odběrový materiál
- komplexní bezpečný a zajištěný přístup k datům a jejich vhodné zpracování v laboratorním informačním systému.

2.8 Popis nabízených služeb

Popis nabízených služeb je uveden v kapitole 6. *Množina laboratorních vyšetření poskytovaných laboratoří* a dále je konkrétně rozveden v příloze č.1 *Seznam vyšetření prováděných v Laboratoři Chomutov, Libušina ul. 3240/4*.

Statimová vyšetření

Laboratoř Chomutov neprovádí statimová vyšetření.

2.9 Zásady na ochranu osobních informací

Laboratoř se zavazuje, že v souladu s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) a zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů., a ust. § 51 a násl. zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotnických službách, v platném znění, bude odborně nakládat se všemi citlivými údaji, nepředávat tyto citlivé údaje třetím osobám a zachovávat bezvýhradně mlčenlivost o všech informacích týkajících se vyšetření a výsledků pacienta v rozsahu platných právních předpisů.

3. Manuál pro odběry primárních vzorků

3.1 Základní informace

- Základní informace o odběrech primárních vzorků pro jednotlivá vyšetření včetně popisu odběrových nádobek a množství jsou uvedeny v kapitole 3.8 *Odběr vzorku.*
- Vyplnění tiskopisu Objednávka laboratorních vyšetření a identifikace primárního vzorku – viz kapitola 3.7 *Identifikace pacienta na žádance a označení vzorku.*
- Instrukce pro požadování dodatečných analýz – viz kapitola 3.4 *Ústní požadavky na vyšetření*

3.2 Požadavkové listy (žádanky)

Základním požadavkovým listem jsou formuláře „Objednávek laboratorních vyšetření“, které obdrží každý zákazník na vyžádání a dále jsou dostupné na webových stránkách společnosti www.synlab.cz. Objednávka laboratorního vyšetření je určena pro dodání vzorku od jednoho pacienta.

Kromě tohoto předepsaného formuláře se připouští použití jiné žádanky nebo formuláře pokud obsahují následně uvedené identifikační znaky.

Základní identifikační znaky požadované a povinně uváděné na objednávce laboratorního vyšetření:

1. kód pojišťovny pojištěnce (pacienta)
2. číslo pojištěnce – pacienta (číslo pojistky u cizinců), příjmení, jméno a tituly pacienta
3. základní a další diagnózy pacienta
4. věk a pohlaví pacienta
5. datum a čas odběru (datum a čas přijetí vzorku laboratoří je automaticky evidován laboratorním informačním systémem po přijetí žádanky)
6. identifikace objednavatele, které musí obsahovat údaje – ústav, oddělení, jméno lékaře, IČP, IČZ, odbornost, podpis a razítko
7. kontakt na objednavatele – adresa, telefon nebo jiné spojení (není-li adresa a telefon uvedena na razítku, je nutné kontakt specifikovat v položkách žádanky oddělení, lékař, telefon)
8. případně identifikace osoby provádějící odběr (podpis)
9. poznámky, zde lékař uvede klinické informace, které mohou ovlivnit výsledek vyšetření (například užití léků).

Pokud je požadováno zabezpečení dopravy vzorku ke specializovanému vyšetření v externí laboratoři, je potřebné požadavek zapsat zvlášť na Objednávku laboratorního vyšetření laboratoře nebo žádanku o vyšetření příslušné externí laboratoře.

3.3 Požadavky na urgentní vyšetření

Laboratoř zpracovává přednostně vytipované vzorky biologického materiálu určené pro specifické vyšetření (kultivační vyšetření mozkomíšního moku, kultivační vyšetření hemokultury, biologický materiál s cíleným požadavkem na kultivační vyšetření anaerobních bakterií). Tento materiál je v pracovní dny bezprostředně po odběru soustředěn na Sběrném místě Chomutov, Kochova 1185, odkud je co nejdříve transportován svozovou službou do Laboratoře Chomutov. Za doručení biologického materiálu v co nejkratším časovém intervalu odpovídá sanitář Sběrného místa Chomutov, Kochova 1185. O víkendu a o svátcích je transport zajišťován sanitními vozy nemocnice. Po příjmu a vložení údajů do LIS je biologický materiál přednostně zpracován na příslušném pracovišti. V případě mikroskopického vyšetření (mozkomíšní mok, hemokultura) je pozitivní výsledek ihned hlášen lékaři, který je uveden na Objednávce laboratorního vyšetření se záznamem do LISu. Ostatní požadavky na přednostní zpracování biologického materiálu je možno řešit s Laboratoří Chomutov telefonicky.

3.4 Ústní požadavky na vyšetření

Dodatečná vyšetření požadovaná v řádném režimu vyšetřování lze telefonicky doobjednat. Ze vzorků dodaných do Laboratoře Chomutov lze dodatečně, např. na základě telefonického doobjednání provádět vyšetření za dodržení těchto pravidel:

1) Laborantka musí zkontrolovat, zda na požadující doplňující zpracování vzorků je v laboratoři ještě k dispozici zaslaný biologický materiál, případně musí zjistit, zda je k dispozici dostatečné množství biologického materiálu a toto oznámí lékaři při rozhodnutí o provedení doplňujícího vyšetření. V případě, že se biologický materiál již zpracoval nebo je biologického materiálu málo, informuje laborantka lékaře o nutnosti zaslání dalšího biologického materiálu.
2) Laborantka, která přijímá dodatečný požadavek na vyšetření telefonickou cestou, musí poznamenat datum zápisu resp. telefonického doobjednání, doobjednaná vyšetření, jméno a příjmení žadatele a po zápisu požadavku do původní objednávky laboratorního vyšetření uvést na konec zápisu své jméno a podpis. Jestli telefonické doobjednání vyšetření nepožadoval lékař, pak se jméno a příjmení, kdo požadavek žádal uvede do původní objednávky laboratorních vyšetření. Laborantkou je vždy sdělena informace, že lékař musí vystavit novou objednávku na dodatečně požadovaná vyšetření.

V laboratoři se biologický materiál skladuje do doby ukončení vyšetření.

3.5 Používaný odběrový systém

Konkretizace odběrového materiálu je zmíněna u jednotlivých odběrů primárních vzorků v kapitole 3.8 *Odběr vzorku.*

3.6 Příprava pacienta před vyšetřením

Informace pro pacienty před odběrem jsou uvedeny u jednotlivých odběrů primárních vzorků viz kapitola 3.8 *Odběr vzorku*.

Odběrová sestra musí:

- před zahájením práce ověřit totožnost pacienta a splnění podmínek přípravy před odběrem (např. pacient nalačno, vysazení léků apod.)
- zkontrolovat správnost vyplněných údajů v záhlaví Objednávky laboratorního vyšetření.
- pomocí kartičky pojištěnce příslušné zdravotní pojišťovny zkontrolovat platnost pojištění, číslo pojištěnce a shodnost čísla (kódu) uvedeného na objednávce laboratorních vyšetření s příslušnou zdravotní pojišťovnou, která vydala kartu pojištěnci.
- zkontrolovat dostupnost odběrových pomůcek podle požadovaných vyšetření.
- označit připravené zkumavky k odběru vzorku(ů) identifikačními údaji pacienta.
- seznámit pacienta s postupem při odběru.
- zkontrolovat identifikaci pacienta na připravených zkumavkách bezprostředně před provedením vlastního odběru vzorku(ů) materiálu na vyšetření.

3.7 Identifikace pacienta na žádance a označení vzorku

Identifikace pacienta na žádance je podrobně uvedena v kapitole 3.2 *Požadavkové listy (žádanky)* v odstavci Základní identifikační znaky požadované a povinně uváděné na objednávce laboratorního vyšetření.

Označení vzorku biologického materiálu tvoří nejméně příjmení pacienta a číslo pojištěnce (případně rok narození), případně typ odebraného biologického materiálu, jinak je nutné materiál odmítnout viz kapitola 4.2 *Kritéria přijetí nebo odmítnutí vadných (kolizních) primárních vzorků*.

Pokud je nádoba s biologickým materiálem označena z uvedených povinných identifikačních znaků pouze jménem pacienta, laboratoř ji může přijmout za předpokladu, že je jednoznačně připojena

k objednávce laboratorních vyšetření s kompletní identifikací pacienta (přilepením, v uzavřeném obalu a podobně).

Jiný způsob označení biologického materiálu se nepřipouští, resp. je důvodem pro odmítnutí.

3.8 Odběr vzorku

Bakteriologie

Všechny odběry mají být provedeny pokud možno před zahájením antibiotické terapie!

Krk

Odběr: Špachtlí jazyk přitlačit ke spodině, suchým sterilním odběrovým tamponem (odběrovkou) energicky setřít povrch tonzil, nebo v místě atrofovaných tonzil. Vyvarovat se nabrání slin. Odběrový tampon zanořit do transportní půdy.

Informace pro pacienty před odběrem: Nekloktat, odběr ráno nalačno.

Odběrová souprava: Standardní odběrová souprava (odběrový tampon na tyčce a transportní půda ve zkumavce)

Návod pro zacházení se vzorkem: teplota 8-25 °C, při užití transportní půdy lze tolerovat příjem vzorku den po odběru.

Nos

Odběr: Sterilní odběrový tampon (odběrovka) se zavede do nosního otvoru kolmo k ose těla a provede se energický stěr nosní sliznice. Poté se zanoří do transportní půdy.

Informace pro pacienty před odběrem: nejsou zvláštní požadavky

Odběrová souprava: Standardní odběrová souprava (odběrový tampon na tyčce či drátu a transportní půda ve zkumavce)

Návod pro zacházení se vzorkem: teplota 8-25 °C, při užití transportní půdy lze tolerovat příjem vzorku den po odběru

Nosohltan

Odběr: Sterilní odběrový tampon na drátu se ohne o okraj zkumavky asi 5 cm od konce do tupého úhlu. Jazyk se přidrží špachtlí a tampon se zavede za měkké patro směrem nahoru do nosohltanu. Provede se energický stěr. Zanoří se do transportní půdy.

Informace pro pacienty před odběrem: nejsou zvláštní požadavky.

Odběrová souprava: standardní odběrová souprava (odběrový tampon na tyčce či drátu a transportní půda ve zkumavce).

Návod pro zacházení se vzorkem: teplota 8-25 °C, při užití transportní půdy lze tolerovat příjem vzorku den po odběru.

Odběr na Bordetella pertusis a Bordetella parapertussis

Odběr: ke kultivačnímu vyšetření se odebírá výtěr z nosohltanu, původně v literatuře uváděný výtěr z hrtanu se nyní již nedoporučuje. Ideální je výtěr ze zadní stěny nosohltanu přes dutinu nosní z obou nosních průduchů. Tento výtěr se provádí tenkým ohebným tampónem, který je nutno jemně zasunout přes nosní průduch až k zadní stěně nosohltanu. Zde ponechat několik sekund za současného otáčení tak, aby co nejvíce nasákl slizničním sekretem, pak opatrně vyjmout. Odběr se provádí dvěma tampóny – na každý nosí průduch jeden tampon.

Odběr výtěru z nosohltanu přes dutinu ústní se provádí sterilním vatovým tampónem na drátku. Tampón je třeba ohnout téměř do pravého úhlu (90-100˚). Při fixaci jazyku pomocí dřevěné špachtle zavedeme tampón bez dotknutí se sliznic dutiny ústní za měkké patro do klenby nosohltanu, a tam tampón otřeme o zadní a horní stěnu. Délka zahnuté části tampónu je úměrná stáří vyšetřovaného jedince a pohybuje se mezi 2-4 cm.

Informace pro pacienty před odběrem: vyšetřovaná osoba nemá před odběrem výtěru alespoň 2-3 hodiny jíst, čistit si zuby nebo kouřit. Ideální doba k provedení výtěru je ráno nalačno.

Odběrová souprava: standardní odběrová souprava (odběrový tampon na tyčce či drátu a transportní půda ve zkumavce). Bordetely jsou velmi citlivé na vyschnutí, nelze použít suchý tampón pro

transport do laboratoře. Tampon po odběru ihned zanořit do transportní půdy ve zkumavce – AMIES s aktivním uhlím.

Návod pro zacházení se vzorkem: teplota 8-25 °C, při užití transportní půdy lze tolerovat příjem vzorku den po odběru.

Moč na bakteriurii (kultivační vyšetření moče)

Odběr: po omytí zevního ústí uretry zachytit pouze střední proud moči do sterilní nádobky. Zátku, která se použije k uzavření nádobky odložit tak, aby plocha, která přijde následně do styku s močí, se nezkontaminovala.

Informace pro pacienty před odběrem: před odběrem důkladné omytí ústí močové trubice mýdlovou vodou a zachycení středního proudu moči

Odběrová souprava: sterilní nádobka s uzávěrem, minimálně 1 ml moče.

Návod na zacházení se vzorkem: transport do laboratoře při pokojové teplotě do 4 hod, do transportu uchovávat v chladničce při 2-8 °C.

Oko - bakterie

Odběr: po odchlípení dolního víčka provedeme stěr sekretu. Vyvarovat se dotyku okraje víčka a kůže ve vnitřním koutku. Standardní odběrová souprava s transportní půdou.

Informace pro pacienty před odběrem: nejsou zvláštní požadavky.

Odběrová souprava: standardní odběrová souprava (odběrový tampon na tyčce či drátu a transportní půda ve zkumavce).

Návod pro zacházení se vzorkem: teplota 8-25 °C, při užití transportní půdy lze tolerovat příjem vzorku den po odběru.

Oko - Chlamydie

Odběr: odběr se provádí z konjunktiválního sliznice. Výtěrovkou na drátku pomalu rotovat při užití mírného tlaku. Technika tlaku je důležitá, protože cílem je odběr epitelií, ne pouhý sekret. Je to proto, že Chlamydie jsou intracelulární parazité žijící v kubickém a přechodném epitelu. Po odběru výtěrovku zalomit do zkumavky a uzavřít.

Informace pro pacienty před odběrem: ráno, před omytím očí.

Odběrová souprava: speciální odběrová souprava (odběrová souprava obsahuje zkumavku a úzký vatový tampon na drátku. Modrý uzávěr.)

Návod pro zacházení se vzorkem: teplota 8-25 °C, lze tolerovat příjem vzorku den po odběru.

Laryngeální výtěr

Odběr: sterilní odběrový tampon na drátu se ohne o okraj zkumavky asi 5 cm od konce do tupého úhlu. Přitlačení jazyka ke spodině. Tampon se zasune za kořen jazyka, pacient na pokyn zakašle a poté se setře okraj hrtanové záklopky.

Informace pro pacienty před odběrem: nejsou zvláštní požadavky

Odběrová souprava: standardní odběrová souprava (odběrový tampon na tyčce či drátu a transportní půda ve zkumavce)

Návod pro zacházení se vzorkem: teplota 8-25 °C, transport do laboratoře bez zbytečné prodlevy! Neukládat do lednice! Haemophilus inflenzae je velmi citlivý na nižší teploty.

Spůtum

Odběr: ráno, nalačno. Je možná inhalace mukolytika na uvolnění sputa. Zachycení vykašlaného sputa.

Informace pro pacienty před odběrem: před hygienou dutiny ústní.

Odběrová souprava: krátké sterilní široké zkumavky z umělé hmoty se šroubovacím uzávěrem – sputovky.

Návod pro zacházení se vzorkem: teplota 8-25 °C, transport do laboratoře bez zbytečné prodlevy! Neukládat do lednice! Haemophilus inflenzae je velmi citlivý na nižší teploty.

Bronchoalveolární laváž

Odběr: pacient při výkonu spí při celkové anestezii nebo je v bezvědomí v důsledku chorobného stavu. Postup při odběru řídí specialista anesteziolog. Cílený výplach infekčního ložiska sterilním fyziologickým roztokem.

Informace pro pacienty před odběrem: informace o významu a způsobu odběru.

Odběrová souprava: sterilní uzavíratelná nádobka.

Návod pro zacházení se vzorkem: teplota 8-25 °C, transport do laboratoře bez zbytečné prodlevy!

Stolice na bakteriologii (kultivační vyšetření stolice)

Odběr: pacientovi, který je v poloze pro odběr, se zavede šroubovitým pohybem do konečníku sterilní odběrový tampon cca 5 cm. Je hrubá závada, když se pacientovi vydá odběrová souprava s tím, aby si provedl odběr sám! Procedura je nepříjemná a vede to k tomu, že si nezavede tampon dostatečně hluboko. Může dojít i k zalomení.

Informace pro pacienty před odběrem: nejsou zvláštní požadavky

Odběrová souprava: standardní odběrová souprava (odběrový tampon na tyčce či drátu a transportní půda ve zkumavce)

Návod pro zacházení se vzorkem: Teplota 8-25 °C, transport bez zbytečné prodlevy.

Stolice na Clostridium difficile (detekce antigenů, glutamát dehydrogenázy a toxinů A a B)

Odběr: stolice o velikosti vlašského ořechu odeslaná v nádobě se šroubovacím uzávěrem.

Informace pro pacienty před odběrem: nejsou zvláštní požadavky.

Odběrová souprava: nádoba se šroubovacím uzávěrem (na požádání nádobu dodá naše laboratoř), množství stolice – velikost vlašského ořechu.

Návod pro zacházení se vzorkem: stolici uchovávat při teplotě 2-8 ˚C po dobu max 8 hodin, při delším skladování v -18°C (v mrazáku). Maximální doba skladování při -18 ^{o}C je 72 hodin.

Odběr na urogenitální infekce u žen.

ODBĚR	cervix	vagina	uretra
Kapavka	ANO	NE	ANO
Mykoplazmy	ANO	ANO	NE
Chlamydie	ANO	NE	NE
Kultivace aerobní	ANO	ANO	NE
Kultivace anaerobní	ANO	ANO	NE

Kapavka

Odběr u muže: očistit zevní ústí uretry, výtěrovku na drátku zanořit 2-4 cm do uretry a energickou rotací odebrat vzorek. Zanořit do transportní Amiesovy (černé) půdy. K odběru patří i nátěr na sklíčko nutný k mikroskopii.

Odběr u ženy: odběr se provádí z cervixu (po odstranění hlenové zátky) a z uretry. K odběru patří i nátěr na sklíčko z cervixu i uretry nutný k mikroskopii. Častou chybou je odběr pouze z cervixu. Negativní nález z cervixu nevylučuje pozitivní nález z uretry.

Informace pro pacienty před odběrem: nejsou zvláštní požadavky

Odběrová souprava: odběrová souprava sestávající z tenkého odběrového tamponu na drátu a transportní půda ve zkumavce

Návod pro zacházení se vzorkem: neodkladný transport do laboratoře (minimálně při pokojové teplotě).

Chlamydie – antigen

Odběr :

- **Chlamydie – muž-**průkaz ze vzorku ranní moče. Do čisté suché nádoby odebrat 20-30 ml z prvního proudu moči, kterým se odplaví část infikovaných epiteli.
- **Chlamydie-žena** – průkaz z endocervikálního stěru. Pro další testování je správné odebrání vzorku klíčové. Prvním stěrovým tamponem nebo jiným vatovým tamponem odstranit hlen z povrchu děložního čípku. Tampon po použití zlikvidovat. Stěrový tampon zavést do endocervixu a otáčet s ním po dobu 10-30 sekund. Vyjmout tampon a snažit se nedotknout tamponem povrchu pochvy. Vložit tampon do nádobky s transportním médiem.
  Technika tlaku při odběru je důležitá, protože cílem je odběr epitelií, ne pouhý sekret. Je to proto, že Chlamydie jsou intracelulární parazité žijící v kubickém a přechodném epitelu.

Informace pro pacienty před odběrem:

- u mužů – pacient by neměl močit minimálně 1 hodinu před odběrem

Odběrová souprava:

- Chlamydie – muž: čistá suchá nádoba
- Chlamydie – žena: speciální odběrová souprava s vatovým tamponem

Návod pro zacházení se vzorkem:

- U mužů-moč skladovat do 6 hodin po odběru při pokojové teplotě nebo dále po dobu 5 dnů při teplotě 2-8 °C
- U žen vzorek v den odběru skladovat v transportní zkumavce při pokojové teplotě nebo dále po dobu 5 dnů při teplotě 2-8 °C.

Helicobacter pylori (průkaz antigenu ve stolici)

Odběr: stolice o velikosti vlašského ořechu nebo 2 ml tekuté stolice odeslat v čisté suché nádobě se šroubovacím uzávěrem bez konzervační látky nebo přepravního média

Informace pro pacienty před odběrem: nejsou zvláštní požadavky

Odběrová souprava: nádoba se šroubovacím uzávěrem (na požádání dodá naše laboratoř)

Návod na zacházení se vzorkem: transport bez zbytečné prodlevy, pokud nelze, stolici je možné uchovávat 3 dny při teplotě 2-8 ˚C

Legionella pneumophila séroskupina 1 (průkaz antigenu v moči)

Odběr: moče do standardní sběrné nádoby**.**

Informace pro pacienty před odběrem: nejsou zvláštní požadavky.

Odběrová souprava: standardní odběrová nádoba (na požádání dodá naše laboratoř)

Návod na zacházení se vzorkem: do 24 hodin skladovat při pokojové teplotě nebo dále po dobu 14 dnů při teplotě 2-8 °C

Streptococcus pneumoniae (průkaz antigenu v moči)

Odběr: moče do standardní sběrné nádoby

Informace pro pacienty před odběrem: Nejsou zvláštní požadavky.

Odběrová souprava: standardní odběrová nádoba (na požádání dodá naše laboratoř)

Návod na zacházení se vzorkem: do 24 hodin skladovat při pokojové teplotě nebo dále po dobu 14 dnů při teplotě 2-8 °C

Mykoplasmata, ureaplasmata

Odběr: průkaz z výtěrů z urogenitálního traktu. Jelikož mykoplasmata mají vysokou afinitu k membránám slizničních buněk, je důležité důkladně setřít sliznici, aby se odebralo co nejvíce buněk. Upřednostňované jsou Dacron nebo polyesterové tampony s hliníkovými nebo plastovými rukojetěmi. Vyhnout se bavlněným tamponům s dřevěnou rukojetí kvůli potencionálním inhibičním efektům.

Informace pro pacienty: nejsou zvláštní požadavky.

Odběrová souprava: suchý tampon + speciální médium dodávané laboratoří

Návod na zacházení se vzorkem: vzorek uchovávat v den odběru při pokojové teplotě nebo dále při teplotě 2-8 °C po dobu 48 hodin.

Odběr krve na hemokulturu

Dezinfekce místa odběru a hemokultivační lahvičky a odběr

- Kůže se v místě odběru očistí nejprve 70% alkoholem, potom se otírá od centra jodovým preparátem a **nechá zaschnout**. Alkoholem se rovněž dezinfikují gumové zátky lahviček. Při přecitlivělosti na jód se místo jodového preparátu použije 2 x 70% alkohol. Pokud se opakovaně palpuje kůže v místě plánovaného vpichu, pak je nutno znovu místo vpichu dezinfikovat!
- Pro vyloučení možné kontaminace krve je možné provést stěr z kůže z místa odběru po dezinfekci před vlastním odběrem krve – po dezinfekci místa odběru (nutno zachovat uvedenou dobu k působení dezinfekčního prostředku) se otře místo vpichu tamponem.
- Výměna jehel mezi venepunkcí a inokulací lahviček se nedoporučuje (riziko poranění), tento postup nepřináší významný nárůst kontaminace.
- Provádí-li se z jednoho vpichu více odběrů pro různá vyšetření, doporučuje se pořadí:
  1. lahvičky pro hemokultury
  2. zkumavky bez přísad
  3. zkumavky pro hemokoagulaci
  4. ostatní zkumavky s přísadami

Informace pro pacienty před odběrem: nejsou zvláštní požadavky.

Odběrová souprava: speciální komerční nádobky určené pouze k tomuto účelu. Skladovat při pokojové teplotě 8-25 °C v temnu.

Druhy lahviček:

Aerobní	BacT/ALERT® SA	10 ml krve	modrá
Anaerobní	BacT/ALERT® SN	10 ml krve	fialová
Pediatrická	BacT/ALERT® PF Plus	0,5-4,0 ml krve	žlutá
Aerobní	BacT/ALERT® FA PLUS	10 ml krve	zelená
Anaerobní	BacT/ALERT® FN PLUS	10 ml krve	oranžová

Doporučená schémata odběrů hemokultur

Univerzální odběr na hemokulturu se stěrem – běžný provoz, plánovaný odběr:

1.odběr	SA(FA) aerobní		- při prvních příznacích (teplota, třesavka)
2.odběr	SA(FA), aerobní +	SN(FN), anaerobní	- za hodinu poté
3.odběr	SA(FA), aerobní		- hodinu před předpokládaným vrcholem teplotní křivky

Objemový odběr na hemokulturu – urgentní příjem, časová nouze:

1.-4.(5.) odběr	SA, aerobní	- odběr minimálně 40ml krve v jeden okamžik

Odběr u dětí:

1.-2.odběr	PF, pediatrická	- stačí malé množství krve (0.5 – 4ml)

Návod na zacházení se vzorkem: Lahvičky po odběru je nutno uchovávat při pokojové teplotě. Nesmí podléhat teplotním výkyvům – pozor na blízkost ústředního topení, otevřeného okna a slunce.

Nikdy nevkládat odebrané hemokultury do termostatu ani do lednice!

Transport: Zásadně v termoboxu. Odebraná souprava nesmí podléhat teplotním výkyvům.

Mozkomíšní mok

Odběr: odběr provádí specialista – lékař.

Univerzální odběr mozkomíšního moku – běžný provoz, plánovaný odběr do 14:30:

odběr mozkomíšního moku z páteřního kanálu pomocí jehly a injekční stříkačky do sterilní zkumavky s uzávěrem. Odběr mozkomíšního moku v množství minimálně 0,5ml. Následuje neodkladný a přednostní transport do Sběrného místa Chomutov, Kochova 1185 na poliklinice (v termoboxu).

Odběr mozkomíšního moku v odpoledních hodinách (po 14:30) a o víkendech:

odběr mozkomíšního moku z páteřního kanálu pomocí jehly a injekční stříkačky do sterilní zkumavky s uzávěrem.

Inokulace hemokultivační lahvičky – typ PF – pediatrická, žluté víčko (minimální objem 0,5ml). Před inokulací se dezinfikuje gumová zátka lahvičky.

Doporučení – pokud je to možné, doplnit odběr jednou kapkou na sklíčko a nechat zaschnout (pro mikroskopické vyšetření)

Informace pro pacienty před odběrem: informace o významu a způsobu odběru.

Odběrová souprava: sterilní zkumavka s uzávěrem. Mikroskopické sklo podložní. Speciální komerční nádobky určené pouze k tomuto účelu. Skladovat při pokojové teplotě 8-25 °C v temnu.

Pediatrická	BacT/ALERT® PF Plus	0,5-4,0 ml moku	žlutá

Návod pro zacházení se vzorkem: neodkladný a přednostní transport do laboratoře v termoboxu.

Lahvičky po odběru je nutno uchovávat při pokojové teplotě. Nesmí podléhat teplotním výkyvům – pozor na blízkost ústředního topení, otevřeného okna a slunce.

Nikdy nevkládat do termostatu ani do lednice!

Transport: zásadně v termoboxu. Odebraná souprava nesmí podléhat teplotním výkyvům.

Anaerobní mikroorganismy – cílený odběr

Odběr: jsou možné dva způsoby odběru. Pokud se jedná o tekutý materiál, je třeba preferovat odběr do injekční stříkačky.

1. Tekutý materiál natáhnout do injekční stříkačky na jedno použití, odstříknout vzduchové bublinky, nasadit pevně jehlu a zapíchnout do gumové zátky. Tekutý materiál v injekční stříkačce má tu výhodu, že je možno v laboratoři provést mikroskopický preparát. To je důležité pro rychlou, předběžnou informaci ošetřujícímu lékaři. Je zde i zpětná vazba pro kontrolu kultivačního vyšetření.

2. Materiál odebrat klasickou odběrovou štětičkou, zanořit do transportní půdy a odeslat.

Pro provedení lege artis odběru je důležité si uvědomit, že patogenní bakterie se nacházejí na rozhraní zdravé a patologicky změněné tkáně. Ve středu velkých abscesů může dojít až k autosterilizaci, nebo se tam mohou nacházet bakterie již neživotaschopné.

Informace pro pacienty před odběrem: informace o významu a způsobu odběru.

Odběrová souprava: sterilní injekční stříkačka, gumová zátka nebo standardní odběrová souprava (odběrový tampon na tyčce či drátu a transportní půda ve zkumavce).

Návod pro zacházení se vzorkem: uchovávat při teplotě 8-25 °C a zajistit neodkladný a přednostní transport do laboratoře v termoboxu.

Vyšetření na adenoviry, rotaviry a noroviry

Odběr: stolice o velikosti vlašského ořechu nebo 2 ml tekuté stolice odeslané v čisté nádobě se šroubovacím uzávěrem bez konzervační látky nebo přepravního média.

Informace pro pacienty před odběrem: nejsou zvláštní požadavky.

Odběrová souprava: nádoba se šroubovacím uzávěrem (na požádání nádobu dodá naše laboratoř).

Návod pro zacházení se vzorkem: vzorky stolice uchovávat v chladničce (2-8 °C) maximálně 2 dny Vzorky by měly být zpracovány co nejdříve po výskytu symptomů (průjem a zvracení).

Mykologie

Dermatofyta

Odběr: při podezření na dermatofytózu se provádí odběr kůže a kožních adnex. Materiál se musí odebrat v dostatečném množství. Vyšetření je časově náročnější (10 dní – 90 dní).

Před vlastním odběrem se provede dekontaminace ložiska pomocí 70 % etanolu bez příměsí za použití sterilního mulového čtverce. Ložisko necháme dokonale oschnout.

Šupiny kůže: nejlépe z aktivních okrajů kožní léze pomocí sterilního skalpelu do sterilní zkumavky

(minimálně 15-20 šupin).

Vlasy, vousy: vytrháváme sterilní pinzetou do sterilní zkumavky nebo misky. Pro lepší manipulaci je vhodné vlasy odstřihnout sterilními nůžkami ve vzdálenosti cca 2 cm od kořínků.

Nehty: pomocí sterilního skalpelu do sterilní zkumavky. Snažíme se o odběr spongiózní hmoty nehtového lůžka. Nehty zásadně nestříháme.

Nešupící se ložiska: ložisko zdrsníme sterilním skalpelem a kožní prach setřeme suchým sterilním vatovým tampónem do sterilní zkumavky.

Informace pro pacienty před odběrem: nejsou zvláštní požadavky.

Odběrová souprava: sterilní zkumavka s uzávěrem.

Návod pro zacházení se vzorkem: teplota 8-25 °C. Vzorky je třeba chránit před přímým slunečním zářením. Vzorky je možné vyšetřit do 3 dnů.

Genitální mykózy

Odběr: vzorky odebíráme do transportní půdy přiloženou výtěrovkou. Je vhodné zhotovit nátěr na sklíčko. Výtěr sliznice zadní stěny poševní. Při podezření na cervikální infekci odebrat výtěr z cervixu po odstranění hlenové zátky. U mužů stěr z glandu, při vyšetření uretry očistit zevní ústí uretry, výtěrovku zanořit 2-4 cm do uretry a energickou rotací odebrat vzorek.

Informace pro pacienty před odběrem: nejsou zvláštní požadavky.

Odběrová souprava: transportní půda s přiloženou výtěrovkou (u mužů výtěrovka na drátku).

Návod pro zacházení se vzorkem: skladování při pokojové teplotě, transport do laboratoře bez zbytečné prodlevy.

Ostatní odběry pro mykologická vyšetření

Výtěr dutiny ústní, laryngeální výtěr, sputum, moč, stolice, hnis, punktáty, exsudáty, likvor, výtěr zevního zvukovodu, krev a další provádíme stejnou technikou jako bakteriologické vyšetření.

Odběry materiálů pouze na mykologii je třeba výrazně označit na Objednávce laboratorních vyšetření.

Parazitologie

Základní parazitologické vyšetření stolice metodou KATO-FAUST:

Odběr: stolice o velikosti vlašského ořechu odeslaná v nádobě se šroubovacím uzávěrem. Při průjmovém onemocnění bez formované stolice s podezřením na protozoární infekci je třeba dopravit vzorek do 2 hodin do laboratoře a skladovat při pokojové teplotě (ne v chladničce).

Informace pro pacienty před odběrem: nejsou zvláštní požadavky.

Odběrová souprava: nádoba se šroubovacím uzávěrem (na požádání dodá naše laboratoř), množství stolice – velikost vlašského ořechu.

Návod pro zacházení se vzorkem: stolici na parazitární vyšetření uchovávat v chladničce (2-8 °C) před transportem do laboratoře. Průjmovou stolici při podezření na protozoární infekci uchovávat při teplotě 8-25 ˚C a dopravit nejdéle do 2 hodin po odběru.

Specializované parazitologické vyšetření stolice po návratu z tropů a subtropů:

Odběr: stolice o velikosti vlašského ořechu odeslaná v nádobě se šroubovacím uzávěrem

Informace pro pacienty před odběrem: nejsou zvláštní požadavky.

Odběrová souprava: nádoba se šroubovacím uzávěrem (na požádání dodá naše laboratoř).

Návod pro zacházení se vzorkem: skladování při teplotě 8-25 ˚C !, transport do laboratoře do 2 hodin (nativní preparát). Pokud nelze vzorek dopravit do 2 hodin do laboratoře, lze vzorek do transportu uchovávat v chladničce, ale v takovém případě se nevyšetřuje nativní preparát a případné protozoární onemocnění způsobené trofozoity nebude diagnostikováno.

Vyšetření na enterobiózu

Odběr: perianální stěr dle GRAHAMA (lepex). Průhlednou lepící páskou provedený otisk perianálních řas. Lepivá páska musí být průhledná, přilepená celou plochou a nesmí přesahovat okraje sklíčka. Jmenovka se lepí na okraj sklíčka. Na odběrové pásce musí být viditelně otisknuty análí kožní řasy. Lepicí pásku je nutné přitisknout lepivou stranou na análí kožní řasy přes análí otvor.

Informace pro pacienty před odběrem: pacient musí být seznámen s technickým postupem před odběrem. Odběr ráno před umytím konečníku. Pacienta důrazně upozornit, že před odběrem nesmí omývat análí krajinu.

Odběrová souprava: podložní sklíčko, průhledná lepící páska cca 2 cm.
Návod pro zacházení se vzorkem: teplota 8-25 °C.

Vyšetření stolice na kryptosporidiózu

Odběr: stolice o velikosti vlašského ořechu odeslaná v nádobě se šroubovacím uzávěrem
Informace pro pacienty před odběrem: nejsou zvláštní požadavky.
Odběrová souprava: nádoba se šroubovacím uzávěrem (na požádání nádobu dodá naše laboratoř).
Návod pro zacházení se vzorkem: uchovávat v chladničce (2-8 °C) před transportem do laboratoře.

Diagnostika svrabu (*Sarcoptes scabiei*)

Odběr: seříznutá svrchní vrstva pokožky s chodbičkami a pustulkami.
Informace pro pacienty před odběrem: nejsou zvláštní požadavky.
Odběrová souprava: podložní sklíčka, skalpel

Diagnostika Demodex folliculorum

Odběr: kožní seškrab z projevu, obsah pustulek nebo mazových žlázek přímo na podložní sklíčko a přikrýt druhým podložním sklíčkem.
Informace pro pacienty před odběrem: nejsou zvláštní požadavky.
Odběrová souprava: podložní sklíčka, skalpel

Kultivace Trichomonas vaginalis

Odběr: výtěrový tampón vložený do transportní a kultivační půdy a mikroskopické sklíčko s nátěrem pro barvený preparát.
Informace pro pacienty před odběrem: nejsou zvláštní požadavky.
Odběrová souprava: výtěrový tampón s transportní a kultivační půdou (na požádání dodá naše laboratoř) a mikroskopické sklíčko na vaginální stěr.
Návod pro zacházení se vzorkem: transport do laboratoře v den odběru při teplotě 8-25 ˚C.

3.9 Množství vzorku

Množství vzorku je blíže specifikováno v kapitole 3.8 *Odběr vzorku.*

3.10 Chyby při odběrech

Výsledek závisí na kvalitě odběru. Je vhodné, aby byl odběr proveden před zahájením ATB terapie.
Správnost výsledků může ovlivnit např.:

- nedodržení správných zásad odběru vzorku
- pozdní dodání vzorku do laboratoře
- nesterilní nebo nevhodné odběrové nádobky
- nedodržení uchovávání vzorku při správné teplotě před transportem do laboratoře

3.11 Likvidace použitých odběrových materiálů

Nakládání s odpady ze zdravotní péče je realizováno na základě požadavku stanoveném v § 89 odst. 1 zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech, v platném znění a v souladu s přílohou č. 48 k vyhlášce č. 273/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady.

Odebrané vzorky biologického materiálu a materiál použitý při odběru primárních vzorků se ukládá do nepropustného obalu. Veškerý infekční odpad je ukládán do sběrného místa nebezpečného odpadu v Laboratoři Chomutov, odkud je pravidelně odvážen smluvní firmou zajišťující odvoz a likvidaci infekčního odpadu.

3.12 Nezbytné operace se vzorkem, stabilita

Svoz z odloučeného pracoviště Sběrného místa Chomutov, Kochova 1185, dále z nemocnice Mělník a ostatních ordinací lékařů je prováděn tak, aby byly dodrženy časové limity pro adekvátní vyšetření vzorků.

Okamžitě po doručení svozem do Laboratoře Chomutov se dovezený materiál třídí a rozděluje na jednotlivá pracoviště. Ostatní vzorky, které Laboratoř Chomutov nezpracovává, jsou dále expedovány na příslušné místo zpracování do externí laboratoře.

Stabilita vzorků určených pro jednotlivá vyšetření je uvedena v kapitole 3.8 *Odběr vzorků*.

3.13 Základní informace o bezpečnosti při práci se vzorky

Obecné zásady strategie bezpečnosti práce s biologickým materiálem jsou obsaženy ve vyhlášce MZ č. 306/2012 Sb. v platném znění o podmínkách předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a o hygienických požadavcích na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče
Na základě této vyhlášky byly stanoveny tyto zásady pro bezpečnost práce s biologickým materiálem:

- každý vzorek krve je nutné považovat za potencionálně infekční.
- objednávka laboratorního vyšetření ani vnější strana odběrové nádobky nesmí být kontaminovány biologickým materiálem – toto je důvodem k odmítnutí vzorku.
- vzorky od pacientů s přenosným virovým onemocněním či multirezistentní nozokomiální nákazou mají být viditelně označeny.
- vzorky jsou přepravovány v uzavřených zkumavkách, které jsou vloženy do stojánku nebo přepravního kontejneru tak, aby během přepravy vzorku do Laboratoře Chomutov nemohlo dojít k rozlití, potřísnění okolí biologickým materiálem nebo znehodnocení vzorku.

Všichni pracovníci přicházející se vzorky do kontaktu jsou povinni používat ochranné pomůcky a dodržovat všechny předepsané pracovní, bezpečnostní a hygienické postupy.
S veškerým materiálem použitým při odběru, zpracování a vyšetření vzorků je nakládáno ve smyslu zákona o odpadech a předpisy tento zákon provádějícími.

3.14 Informace k dopravě vzorků

Odběrové nádobky s biologickým materiálem musí být zasílány k vyšetření uzavřené a to, co nejdříve po odběru. Při plánování času odběru pacienta před svozem vzorků je nutné počítat s rezervou pro dopravu.

U některých vyšetření je třeba dodržet správnou teplotu skladování vzorku do doby převzetí svozovou službou. Podrobné informace ke každému vzorku jsou uvedeny v kapitole 3.8 *Odběr vzorků*.

Pro dopravu vzorků k vyšetření v Laboratoři Chomutov je možné využít svozovou službu společnosti, kterou organizačně řídí vedoucí oddělení dopravy. Ten ve spolupráci s obchodním oddělením organizuje svozovou službu tak, aby bylo zajištěno splnění požadavků na čas, rozmezí teplot, na zajištění neporušenosti vzorků, bezpečnosti dopravce, veřejnosti i přijímacího pracoviště.

Svozová služba zajišťuje rovněž dopravu vzorků do externích laboratoří (viz kapitola 4.4 *Vyšetřování externími laboratořemi*).

Svozová služba zajišťuje také dodání písemných výsledků laboratorních vyšetření zákazníkovi. Rovněž dodává lékařům objednávky laboratorních vyšetření, zdravotnické materiály a pomůcky pro odběr vzorků a informační materiály podle požadavků zákazníka a pokynů obchodního oddělení.

Řidiči svozové služby se řídí závaznými dokumentovanými postupy ke správné přepravě biologických vzorků od zákazníka k vyšetření v laboratoři, stejně tak postupy pro předávání výsledků laboratorních vyšetření i zdravotnického materiálu zákazníkům laboratoře. Postupy jsou součástí dokumentace managementu kvality společnosti synlab czech s.r.o.

4. Preanalytické procesy v laboratoři

4.1 Příjem žádanek a vzorků

Přijímá se zásadně:

- jedna objednávka laboratorního vyšetření + jedna nádobka s biologickým materiálem
- jedna objednávka laboratorního vyšetření + více biologických materiálů. Podmínkou je však současné dodání všech materiálů a srozumitelná informace na objednávce laboratorního vyšetření.

4.2 Kritéria přijetí nebo odmítnutí vadných (kolizních) primárních vzorků

Kritéria přijetí jsou podrobně uvedena:

- v kapitole 3.2 *Požadavkové listy (žádanky)*
- v kapitole 3.7 *Identifikace pacienta na žádance a označení vzorku*
- v kapitole 3.8 *Odběr vzorku*

Důvody pro odmítnutí biologického materiálu a/nebo objednávky laboratorních vyšetření v Laboratoři Chomutov:

- objednávka laboratorních vyšetření, na které chybí nebo jsou nečitelné základní údaje pro styk se zdravotní pojišťovnou (číslo pojištěnce, příjmení a jméno, typ zdravotní pojišťovny, IČZ odesílajícího lékaře, základní diagnóza) a není možné je doplnit na základě telefonického dotazu odesílajícího lékaře, nebo obsahuje požadavek (požadavky) na vyšetření, které laboratoře neprovádějí ani nezajišťují.
- nádobu s biologickým materiálem, kde není způsob identifikace biologického materiálu z hlediska nezaměnitelnosti dostatečný. Za dostatečnou identifikaci biologického materiálu se považuje splnění pokynů o nezbytné identifikaci uvedených v kapitole 3.7 *Identifikace pacienta na žádance a označení vzorku*.
- objednávku laboratorních vyšetření nebo odběrovou nádobu znečištěnou biologickým materiálem.
- objednávku laboratorních vyšetření bez biologického materiálu.
- biologický materiál bez objednávky laboratorních vyšetření.

4.3 Postupy při nesprávné identifikaci vzorku nebo žádanky

Při nedostatečné identifikaci pacienta na biologickém materiálu je povinna laborantka kontaktovat lékaře uvedeného na Objednávce laboratorních vyšetření a domluvit s ním další postup:

- opakovaný odběr biologického materiálu. Zápis do LISu je proveden až po dodání opakovaného odběru.
- odstoupení od vyšetření ze strany požadujícího lékaře. Laborantkou proveden záznam na Objednávku laboratorních vyšetření včetně data a podpisu a následné archivace Objednávky laboratorních vyšetření a dále do formuláře Drobných neshod při příjmu materiálu.

Při nedostatečné identifikaci pacienta na Objednávce laboratorních vyšetření se laborantka telefonicky spojí s odesílajícím lékařem a zaznamená chybějící údaje na původní zaslanou objednávku laboratorních vyšetření s uvedením data a podpisu laborantky a dále do formuláře Drobných neshod při příjmu materiálu. Pokud to nelze, materiál se zpracuje a lékař se kontaktuje v co nejkratší možné době. Není-li k dispozici údaj o odesílajícím subjektu, ani základní identifikace pacienta, materiál se nevyšetřuje a likviduje, objednávka laboratorních vyšetření se archivuje v laboratoři.

4.4 Vyšetřování v externích laboratořích

Vyšetření v externích laboratořích lze rozdělit podle charakteru prováděných vyšetření na:

- vyšetření prováděné pro Laboratoř Chomutov, které souvisejí s provedením doplňkových a potvrzujících vyšetření. Vyžádání vyšetření se dotýká činnosti Laboratoře Chomutov, která má odpovědnost za dodání výsledků vyšetření a nálezů externí laboratoře zadavateli vyšetření (ordinujícímu lékaři). Konkretizace externích laboratoří je uvedena v dokumentu-*Seznam externích laboratoří.* Jedná se národní referenční laboratoře (NRL):

    - **NRL pro salmonely** k provedení vyš. sérotypizace salmonel
    - **NRL pro E.coli a shigely** k průkazu enterohemorhagických E. coli a průkazu shigatoxinů
    - **NRL pro stafylokoky** k průkazu produkce toxinů u kmene Staphylococcus aureus
    - NRL pro pertusi a difterii k průkazu toxigenity kmenů Corynebacterium difterie a Corynebacterium ulcerans
    - NRL pro antibiotika konfirmace produkce karbapenemáz
    - **oddělení klinické mikrobiologie Nemocnice na Bulovce za účelem diagnostiky tropických parazitárních infekcí** (konfirmace Entamoeba histolytica/dispar/moshkowskii)

- mezilaboratorní srovnávání v případě přímého průkazu antigenů mikroorganismů**,** kdy Laboratoř Chomutov spolupracuje se
    - **synlab czech s.r.o. Laboratoř CUBE, Praha, Evropská 178**
- vyšetření vzorků, které Laboratoř Chomutov sama neprovádí a vzorky nebo jejich části zasílá k vyšetření do jiné klinické laboratoře včetně ostatních laboratoří společnosti synlab czech s.r.o. Odpovědnost za dodání výsledků zadavateli vyšetření (ordinujícímu lékaři) má příslušná laboratoř. Konkretizace těchto laboratoří je taktéž uvedena v dokumentu-*Seznam externích laboratoří,* kde je odkaz na:

    - **synlab czech s.r.o., Laboratoř Brno, Modřice, Evropská 873 za účelem zhotovení autovakcín**

  *O*dkaz na jednotlivé laboratoře společnosti synlab czech s.r.o. a jejich nabídku vyšetření je dále na w*ebových* stránkách www. synlab.cz

5. Vydávání výsledků a komunikace s laboratoří

5.1 Hlášení výsledků v kritických intervalech

Výsledek vyšetření, který může být spojen s ohrožením základních životních funkcí pacienta nebo s nutností okamžitého lékařského zásahu (tj. vitální indikace) musí být sdělen ordinujícímu lékaři nebo odpovědnému zdravotnickému personálu v co nejkratším časovém intervalu od zjištění. Proto je neprodleně po nálezu z vitální indikace (hemokultury, likvory, Clostridium difficile, antigen Streptococcus pneumoniae) výsledek na pokyn VŠ Laboratoře Chomutov telefonicky nahlášen VŠ případně zdravotní laborantkou na příslušné zdravotnické zařízení. Záznam je veden v LIS, kde je uvedeno datum, čas, jméno VŠ případně laborantky, výsledek vyšetření. Jméno příjemce zprávy je zaznamenáno do Lisu.

Na lůžková oddělení jsou dále telefonicky hlášeny pozitivní nálezy u stolic, a to salmonella, enteropatogenní coli, enterohemoragické coli, campylobacter, Enterobius vermicularis a dále pak pozitivní kultivace MRSA.

V případě bakteriologie je zaslán předběžný výsledek (mezivýsledek) s jmenovitým uvedením daného patogena případně skupiny mikrobů, který je následován zasláním konečného výsledku, kde je mimo názvu patogena uvedena i citlivost na příslušná antibiotika.

Hlášení nálezů patogenů potvrzujících infekční etiologii je prováděno v souladu s příslušnou legislativou (epidemiologické hlášení).

5.2 Informace o formách vydávání výsledků, typech nálezů a laboratorních zpráv a jejich popis

Všechny výsledky jsou přezkoumány a medicínsky validovány odpovědnými pracovníky.

Teprve potom jsou vytištěny Výsledkové listy a roztříděny podle zdravotnických zařízení a dále distribuovány svozovou službou lékařům a na Sběrné místo Chomutov, Kochova 1185, kde další distribuci výsledků zajišťuje sanitář.

Všechny výsledky vyšetření, které byly zpracovány v Laboratoři Chomutov, se ukládají do archívu v LIS a lze je kdykoli opět dohledat, vytisknout a zaslat zdravotnickým zařízením. Pracovníci Laboratoře Chomutov žádají, aby tato možnost byla využívána pouze v nutných případech. Pokud takový případ nastane, je potřebné pro dohledání výsledku vždy nahlásit číslo pojištěnce. Laboratorní výsledky se vždy vydávají v písemné papírové podobě. Výstup v LIS v podobě výsledkového listu obsahuje:

- Název laboratoře
- Jednoznačnou identifikaci pacienta – jméno a příjmení, číslo pojištěnce
- Název zdravotnického zařízení a adresu, jméno a příjmení lékaře požadujícího vyšetření
- Údaje o plátci za vyšetření – kód zdravotní pojišťovny nebo označení samoplátce
- Kód diagnózy
- Datum a čas odběru
- Datum a čas přijetí primárního vzorku do laboratoře
- Datum a čas vydání výsledku
- Datum a čas aktuálního tisku nálezu (jiný datum a čas u opisu výsledku)
- Druh vyšetřovaného materiálu, název vyšetření
- Výsledek vyšetření
- V případě potřeby komentář k výsledku
- Jiné poznámky (označení vzorku v LIS, texty ke kvalitě vzorku nebo k nedostatečnému množství apod.), číslování stran spolu s celkovým počtem stran

Všechny výsledky jsou kontrolovány kompetentními pracovníky. V LIS se ukládá informace o tom, který pracovník provedl kontrolu výsledku v LIS a dal souhlas k uvolnění výsledků.

Při elektronickém zasílání výsledků se používá služba MISE nebo E-zpráva. V případě využívání tohoto postupu je nutné, aby byl nastaven formát exportu výsledků, kde je definována cesta k výstupnímu souboru. Cesty zadávají pověření pracovníci Laboratoře Chomutov. Vlastní export provádí LIS automaticky naplánovanou úlohou nebo pracovníci laboratoře při opakovaném exportu výsledků, kde je jako forma výstupu vybrána varianta Dasta-XML. Vždy je lékaři zaslán i tištěný výsledek. U služby MISE a E-zpráva jsou uživatelé povinni pravidelně aktualizovat aplikaci, aby nedocházelo ke zkreslení či chybnému zobrazení přenesených výsledků. V případě nejasností nebo stížností se obraťte na Zákaznické centrum.

Ve výjimečných případech se výsledky zasílají doporučenou poštou nebo se vydávají osobně viz následující kapitola 5.3 *Vydávání výsledků přímo pacientům*.

Výsledky z externí laboratoře podléhají přezkoumání VŠ laboratoře podle charakteru a druhu vyšetření.

Výsledky provedených vyšetření jsou z Laboratoře Chomutov v případě požadavku volajícího lékaře sdělovány prostřednictvím Zákaznického centra tel. 800 800 234, kde je možno ověření volajícího lékaře.

5.3 Vydávání výsledků přímo pacientům

Způsob osobního vyzvednutí výsledků pacienty nastává především z důvodu urychleného doručení výsledků ordinujícímu lékaři.

Pacientům se jejich výsledkové listy předávají, pokud jsou splněny tyto podmínky:

- na objednávce laboratorního vyšetření je lékařem písemně uvedeno, že výsledkový list si osobně vyzvedne pacient,
- jedná se o vyšetření, které si vyžádal a hradí pacient (samoplátce). Za vyúčtování takto provedených vyšetření je odpovědný pověřený pracovník.

Pokud byly splněny podmínky pro vydání výsledkového listu, je předání výsledků možné v případě, že se pacient dostaví do budovy Laboratoře Chomutov na adresu Libušina ul. 3240/4, 430 01 Chomutov kde jsou mu předány po prokázání totožnosti (např. občanským průkazem) jeho výsledky v zalepené obálce proti podpisu. Pro tyto případy je na pracovišti svozové služby v průhledných deskách uložen formulář *Osobní předání výsledků pacientovi*, kam jsou současně ukládány i výsledky provedených vyšetření v zalepené obálce s nadepsaným jménem pacienta.

Vlastní předání výsledků pacientovi může provádět laborantka nebo VŠ.

Ve formuláři *Osobní předání výsledků pacientovi* jsou uvedeny následující údaje:

- datum (datum zápisu připraveného výsledku vyšetření v zalepené obálce)
- jméno pacienta
- číslo pojištěnce
- identifikace pacienta – uvede se doklad např. občanský průkaz apod.
- specifikace výsledku vyšetření
- datum a čas předání
- převzal (podpis pacienta)
- předal (jméno a parafa pracovníka Laboratoře Chomutov)
- poznámka (např. záznam o nevyzvednutém výsledku vyšetření s uvedením data uložení do archívu – viz níže, případně jiné doplňující údaje)

Odpovědnou osobou za kontrolu vedení záznamů ve formuláři *Osobní předání výsledků pacientovi* je pověřený pracovník, který provádí kontrolu formuláře 1x měsíčně. V případě nevyzvednutých výsledků je pověřeným pracovníkem proveden záznam do kolonky poznámky-nevyzvednuto a uložení nevyzvednutého výsledku vyšetření do archívu s uvedením data uložení výsledku do archívu.

5.4 Opakovaná a dodatečná vyšetření

Opakovaná a dodatečná vyšetření ze vzorků biologického materiálu již dodaných do Laboratoře Chomutov se provádí za splnění podmínek uvedených v kapitole 3.4 *Ústní požadavky na vyšetření.*

5.5 Změny výsledků a nálezů

Opravy výsledkových listů pořízených LIS se provádí pro:

- změnu identifikace pacienta,
- změnu ve výsledkovém listu
- změnu čísla zdravotní pojišťovny
- změnu lékaře požadujícího vyšetření (odesílatele)

Opravený výsledkový list nález je vytištěn a zaslán zákazníkovi s příslušným komentářem, co bylo opraveno. Opravu provádí pověřený pracovník s příslušnými přístupovými právy. Změna je zaznamenána v historii pacienta. V případě provedení opravy po vydání výsledkového listu spojené s opětovným tiskem je provedená změna zaznamenána ve výsledkovém listu formou komentáře k žádance. Opravený nález je vytištěn ve dvou výtiscích, při čemž zákazník (lékař) je požádán o zaslání původního výsledkového listu zpět do Laboratoře Chomutov. Původní výsledkový list a jeden výtisk opraveného výsledkového listu zůstává v Laboratoři Chomutov. Druhý výtisk opraveného výsledkového listu je zaslán zákazníkovi.

1. Oprava identifikace pacienta

Opravou identifikace pacienta se rozumí oprava čísla pojištěnce a změna nebo oprava příjmení a jména pacientů. Vzhledem k tomu, že LIS nepořizuje údaj o rodném příjmení, týká se oprava také všech změn příjmení (vdané ženy, změna příjmení po rozvodu apod.)

Vedoucí laboratoře pověřuje ve spolupráci se správcem LIS osoby, které jsou oprávněny provádět opravy a změny identifikace pacienta v databázi LIS.

Oprava identifikace (čísla pojištěnce nebo příjmení a jména) se provádí buď při zadávání požadavků, nebo v rámci oprav databáze. Pokud se oprava provádí po vydání výsledkového listu, jsou změny zaznamenány ve výsledkovém listu formou komentáře k žádance.

2. Oprava výsledkové části

Opravou výsledkové části výsledkového listu se rozumí oprava (změna údajů) číselné nebo textové informace výsledkové části u těch výsledkových listů, které byly odeslány.

Pod pojem opravy nepatří doplnění (rozšíření) textové informace k výsledkům!

Opravu výsledkové části schvaluje vedoucí laboratoře nebo odečítající VŠ. Opravu provádí pověřený pracovník s příslušnými přístupovými právy. Změny jsou ve výsledkovém listu okomentovány v poznámce k výsledkové části a jejich provedení je zaznamenáno v historii daného vyšetření pacienta.

3. Oprava čísla zdravotní pojišťovny

Opravou kódu pojišťovny se rozumí oprava (změna údajů) číselné informace v databázi LIS v průběhu vyšetřování vzorku na základě upozornění externího zdravotnického pracovníka nebo po vydání výsledkových listů, které byly již odeslány. Opravu provádí pověřený pracovník s příslušnými přístupovými právy. Změna je v obou případech zaznamenána v historii pacienta. V případě provedení opravy po vydání výsledkového listu spojené s opětovným tiskem je provedená změna zaznamenána ve výsledkovém listu formou komentáře k žádance.

4. Oprava lékaře požadujícího vyšetření (odesílatele)

Opravou odesílatele se rozumí oprava (změna údajů) číselné a textové informace výsledkové části u těch výsledkových listů, které byly odeslány.

Na uvedení chybného odesílatele ve výsledku je laboratoř upozorněna prostřednictvím externího zdravotnického pracovníka a je zaznamenána do formuláře *Stížnosti.*

Opravu provádí pověřený pracovník s příslušnými přístupovými právy na základě údajů uvedených v Objednávce laboratorních vyšetření. Změny jsou ve výsledkovém listu jednoznačně zaznamenány formou komentáře k žádance a jejich provedení je zaznamenáno v historii daného vyšetření pacienta.

5.6 Intervaly od dodání vzorku k vydání výsledku

Dobou odezvy Laboratoře Chomutov se rozumí časový interval od převzetí vzorku biologického materiálu Laboratoří Chomutov do vytištění výsledkového listu.

Prostřednictvím LIS Laboratoř Chomutov eviduje čas přijetí každého vzorku do Laboratoře Chomutov a čas vydání výsledků resp. čas tisku (tyto údaje jsou uvedeny na každém výsledkovém listu).

Výsledky kultivačních vyšetření na bakteriologii jsou uzavírány nejdříve za 24 hodin (negativní moče, samostatné MOP apod.), některé výsledky za 48 hod. (např. výtěry ze stolice s výsledkem běžné střevní flory), další výsledky po provedení identifikace a citlivosti na antibiotika. Dílčí výsledky je možné konzultovat nejdříve druhý den po odběru, a to pouze jako předběžné.

Výsledky hemokultivačních vyšetření jsou hlášeny při vzniku pozitivity hemokultury průběžně telefonicky-nejdříve mikroskopie a další den předběžná informace o citlivosti či rezistenci k antibiotikům-všechny informace jsou zaznamenány do LIS nahlášení výsledků. Po ukončení vyšetřování je vždy zaslán tištěný výsledek.

Podrobné časové údaje k jednotlivým laboratorním vyšetřením Laboratoře Chomutov jsou uvedeny v příloze č.1 *Seznam vyšetření prováděných v Laboratoři Chomutov, Libušina ul. 3240/4.*

5.7 Konzultační činnost laboratoře

Individuální dotazy na odbornou práci laboratoře jsou umožněny kontaktem s odbornými pracovníky laboratoře (viz kapitola 2.2 Základní údaje o laboratoři). Individuální konzultace jsou poskytovány přes Zákaznické centrum, které zajistí přepojení na příslušného odborného pracovníka.

5.8 Způsob řešení stížnosti

Stížnosti na služby poskytované Laboratoří Chomutov nebo jiné podněty jsou přijímány od zákazníků, pacientů nebo ostatních účastníků činnosti laboratoře telefonicky, písemně nebo osobně.

Telefonicky může stěžovatel předat svoji stížnost vedoucím pracovníkům Laboratoře Chomutov nebo operátorkám Zákaznického centra společnosti synlab czech s.r.o., které o stížnosti uvědomí příslušného vedoucího pracovníka. Pro sdělení stížností a podnětů jsou k dispozici také internetové stránky www.synlab.cz

Formulář *Stížnosti*, včetně záznamů souvisejících s vyřízením stížnosti, je uložen u manažéra kvality Laboratoře Chomutov v *Knize stížností*, která se skládá z jednotlivých záznamů o stížnostech a jejich řešení.

Cílem Laboratoře Chomutov je spokojenost zákazníka, proto je v jejím zájmu řešit všechny stížnosti objektivně a bez zbytečného odkladu.

V případě oprávněnosti stížnosti či námitky musí vedoucí laboratoře přijmout taková opatření, aby k podobné situaci již nedocházelo.

Stížnost nebo námitka musí být vyřízeny do 14 dnů od data doručení. Není-li možné dodržet termín pro vyřízení stížnosti nebo námitky, je laboratoř povinna o této skutečnosti informovat stěžovatele s uvedením důvodu a musí být uveden nový termín, do kdy bude záležitost vyřešena.

Jestliže stěžovatel požaduje písemnou odpověď, vypracuje ji vedoucí laboratoře nebo jí pověřený pracovník. Kopie odpovědi je přiložena k příslušné stížnosti.

Rozdělení stížností a kompetence pracovníků Laboratoře Chomutov k jejich vyřízení:

- Stížnost na chyby ve výsledcích, nedodržení požadavků na vyšetření nebo délku trvání vyšetření přijímá a řeší VŠ pracovník ve spolupráci s podřízenými.
- Stížnost na pozdní doručení výsledků řeší vedoucí zdravotní laborant ve spolupráci s vedoucím oddělení dopravy.
- Stížnost na chybné uvedení lékaře požadujícího vyšetření řeší laborant.
- Stížnost na chování a vystupování zaměstnanců Laboratoře Chomutov a další závažné stížnosti přijímá a řeší vedoucí laboratoře.

5.9 Vydávání potřeb laboratoří

Laboratoř poskytuje svým zákazníkům objednávky laboratorních vyšetření.

Laboratoř dále poskytuje odběrový materiál na základě písemného požadavku, který zákazník uvede do formuláře pro objednávání odběrového materiálu, kde musí být vždy uvedeno razítko, datum a podpis objednávajícího zákazníka (lékaře). Vyplněný formulář převezme pracovník svozové služby. Centrální sklad společnosti synlab czech s.r.o. připraví požadovaný odběrový materiál, který odveze pracovník svozové služby objednávajícímu zákazníkovi. Ten potvrdí příjem materiálu na rubu objednávky razítkem, podpisem a datem převzetí dodaného materiálu. Potvrzený formulář pracovník svozové služby převezme a uloží na pracovišti svozové služby.

6. Množina laboratorních vyšetření poskytovaných laboratoří

6.1 Seznam vyšetření prováděných v laboratoři

Seznam vyšetření prováděných v Laboratoři Chomutov, Libušina ul. 3240/4 je uveden v příloze č.1 této Laboratorní příručky, která je společně s Laboratorní příručkou k dispozici na webových stránkách www.synlab.cz. Vyšetření jsou rovněž uvedena na Objednávce laboratorního vyšetření.

6.2 Seznam laboratoří provádějících vyšetření, které laboratoř neprovádí

Provedení speciálních vyšetření, které Laboratoř Chomutov neprovádí a přitom další odborný postup nebo legislativní postup je vyžaduje, zajistí Laboratoř Chomutov v externích laboratořích viz kapitola 4.4 *Vyšetřování v externích laboratořích.*

Rovněž v případě, kdy Laboratoř Chomutov sama neprovádí vyšetření, využívá pak služeb externích laboratoří viz kapitola 4.4.

7. Související dokumentace

7.1 Přílohy

Příloha č. 1: Seznam vyšetření prováděných v Laboratoři Chomutov, Libušina ul. 3240/4

7.2 Seznamy laboratoří

SE.Ch 04 Seznam externích laboratoří

7.3 Informované souhlasy

K vyšetřením prováděným v laboratoři nejsou potřebné informované souhlasy.

7.4 Formuláře

Objednávka laboratorních vyšetření

Výsledkový list

F.SYN 143 Osobní předání výsledku laboratorního vyšetření

F.Ch 29 Epidemiologická hlášení

F.Ch 32 Drobné neshody při příjmu materiálu

F.SYN 18 Stížnost